

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Γραφείο Προέδρου Οικονομικής
Επιτροπής
Ταχ. Δ/ση: ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
264 41 Πάτρα
Τηλέφωνο: 2613 613517-8
e-mail: koin.oik@pde.gov.gr

Πάτρα 103 Ιουνίου 2019
Αρ. Πρωτ: 167520/1743

ΠΡΟΣ: Δ/ση Οικονομικού Δημοσιονομικού
Ελέγχου της Π.Δ.Ε.

ΘΕΜΑ: «Διαβίβαση της υπ' αριθμ. **1263/2019** Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».

ΣΧΕΤ.: Την υπ' αριθμ. πρωτ: **166237/10820/3.6.2019** εισήγηση της Δ/σης Οικονομικού Δημοσιονομικού Ελέγχου της Π.Δ.Ε.

Σας διαβιβάζουμε την υπ' αριθμ. **1263/2019** Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με θέμα «Έγκριση δαπάνης επιδικασθέντος ποσού κατόπιν έκδοσης της Α2239/2018 απόφασης του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών, κατόπιν της από 15.2.2011 (αρ. πρ. καταθ. ΑΓ297/2011) αγωγής, της ασκούμενης στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της καταργημένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας στα πλαίσια του προγράμματος Stage, Βασιλικής Αρταβάνη του Κωνσταντίνου και διάθεση πίστωσης ποσού Τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (4.494,50) από τον προϋπολογισμό της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας έτους 2019.», για δικές σας ενέργειες.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής

Ο Γραμματέας της Επιτροπής

Γεράσιμος – Νεκτάριος Μουλίνος

Παναγιώτης Μπράμος

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜ. 19/2019 ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ**ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ**
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στην Πάτρα, στα Γραφεία της Περιφέρειας (Ν.Ε.Ο. Πατρών Αθηνών 32 & Αμερικής), σήμερα την 6^η Ιουνίου ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ύστερα από την υπ' αριθμ. πρωτ.: 165142/1721/31.05.2019 νόμιμη πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία δόθηκε στα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής. Στην συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι:

1. Μπράμος Παναγιώτης- Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής
2. Αυγέρης Σάββας - Αντιπρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής
3. Καρδάρα Ευσταθία - μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
4. Καπράλος Σπυρίδων - αναπλ. μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
5. Γαβριηλίδης Κων/νος – μέλος της Οικονομικής Επιτροπής

και ο γραμματέας της Οικονομικής Επιτροπής, Γεράσιμος Νεκτάριος Μουλίνος, υπάλληλος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 165540/2074/6.6.2018 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας.

Από την συνεδρίαση απουσίαζαν αν και νομίμως προσκλήθηκαν οι κ.κ. Πετρόπουλος Κων/νος, Παρασκευόπουλος Γεράσιμος και Σύρμος Γεώργιος, Περιφερειακοί Σύμβουλοι και μέλη της Οικονομικής Επιτροπής.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης

Ακολούθως ο Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το **29ο θέμα της προ ημερήσιας διάταξης που το σώμα συμφώνησε ομόφωνα**, με τίτλο: «Έγκριση δαπάνης επιδικασθέντος ποσού κατόπιν έκδοσης της Α2239/2018 απόφασης του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών, κατόπιν της από 15.2.2011 (αρ. πρ. καταθ. ΑΓ297/2011) αγωγής, της ασκούμενης στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της καταργημένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας στα πλαίσια του προγράμματος Stage, Βασιλικής Αρταβάνη του Κωνσταντίνου και διάθεση πίστωσης ποσού Τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (4.494,50) από τον προϋπολογισμό της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας έτους 2019.».

Ο πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής προκειμένου να ενημερώσει τα μέλη της επιτροπής παρέθεσε την υπ' αριθμ. πρωτ: **166237/10820/3.6.2019** εισήγηση της Δ/σης Οικονομικού Δημοσιονομικού Ελέγχου της Π.Δ.Ε., η οποία αναφέρει αναλυτικά τα κάτωθι:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ.87^Α/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» συστήθηκαν και συγκροτήθηκαν Περιφέρειες ως ΝΠΔΔ - ΟΤΑ Β'.

Με την απόφαση 248595/27.12.2016 του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου τροποποιήθηκε ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ.4309Β'/30.12.2016).

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 «Σκοπός» του Ν.4270/2014 (ΦΕΚ.143^Α) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 306/41), καθώς και η συστηματική ένταξη σε ενιαίο κείμενο και, κατά περίπτωση, η επικαιροποίηση των ισχυουσών αρχών δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας και των διατάξεων του δημόσιου λογιστικού.

Με το άρθρο 5 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ 85Α/11-4-2012) αντικαταστάθηκε το άρθρο 176 του Ν.3852/2010 «Σχέδιο Καλλικράτης» περί αρμοδιοτήτων της Οικονομικής Επιτροπής των Περιφερειών. Συγκεκριμένα με την παράγραφο 1γ του άρθρου 5 του νόμου αυτού η Οικονομική Επιτροπή είναι αρμόδια και για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το περιφερειακό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης εκτέλεσης έργων, προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών που δεν υπάρχουν στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (Α' 42), σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις.

Με τις διατάξεις του Π.Δ.80/2016 (ΦΕΚ.145^Α) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» και την εγκύκλιο 2/100018/0026/30.12.2016 (ΑΔΑ:ΨΒΞΒΗ-ΔΤΗ) του Υπουργείου Οικονομικών κοινοποιήθηκαν διατάξεις σχετικά με την ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες και παροχή οδηγιών. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2β του άρθρου 2 «Για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης η έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης διενεργείται σε συνέχεια της απόφασης έγκρισης πραγματοποίησης της σχετικής δαπάνης από το αρμόδιο όργανο του φορέα».

Με την υπ' αριθμό 400/2014 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών γίνεται η επικύρωση των αποτελεσμάτων των Περιφερειακών Εκλογών της 18^{ης} και 25^{ης} Μαΐου 2014, με την οποία ανακηρύχθηκαν ο Περιφερειάρχης, οι Αντιπεριφερειάρχες Περιφερειακών Ενοτήτων και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο 2014–2019, καθώς και με την 456/2014 διόρθωση – συμπλήρωση αυτής. Με το από 25.8.2014 πρακτικό ορκωμοσίας ανέλαβε τα καθήκοντά της η νέα Περιφερειακή Αρχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Με την υπ' αριθμό οικ. 55961/643/1.3.2017 (ΦΕΚ.111 τ.ΥΟΔΔ/9.3.2017) απόφαση του ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας, όρισε Αντιπεριφερειάρχες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, για την περίοδο 1.3.2017 έως 31.8.2019. Με την υπ' αριθμό. οικ.69923/876/14.3.2017 (ΦΕΚ.1018^Β/24.3.2017) απόφαση του Περιφερειάρχη μεταβιβάστηκαν αρμοδιότητες στους Αντιπεριφερειάρχες που ορίστηκαν από τον Περιφερειάρχη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και σε Περιφερειακούς Συμβούλους Δυτικής Ελλάδας.

Με την υπ' αριθ. 228/2018 (22^η Συνεδρίαση στις 15.11.2018) απόφαση του, το Περιφερειακό Συμβούλιο «Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019, όπως αναλυτικά αναφέρεται στην υπ. αριθ. 2433/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής και στην εισήγηση του Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών κ.

Παναγιώτη Μπράμου». Η απόφαση αφού ελέγχθηκε ως προς την νομιμότητά της, βρέθηκε νόμιμη, με την υπ' αριθμό 265933/28.12.2018 απόφαση του συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου. Με την απόφαση 39/2019 (5^η Συνεδρίαση στις 12.3.2019), το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Ελλάδας «ενέκρινε την Α' τροποποίηση του Προϋπολογισμού έτους 2019 της Περιφέρειας». Η απόφαση αυτή αφού ελέγχθηκε ως προς την νομιμότητά της, βρέθηκε νόμιμη με την υπ' αριθ. 56584/20.3.2019 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου. Με την απόφαση 53/2019 (6^η Συνεδρίαση στις 22.4.2019), το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Ελλάδας «ενέκρινε την Β' τροποποίηση του Προϋπολογισμού έτους 2019 της Περιφέρειας». Η απόφαση αυτή αφού ελέγχθηκε ως προς την νομιμότητά της, βρέθηκε νόμιμη με την υπ' αριθ. 96119/7.5.2019 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου.

Η Βασιλική Αρταβάνη του Κωνσταντίνου με την από 15.2.2011 (Αρ.πρ.καταθ.ΑΓ297/2011) αγωγή της κατά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ζητεί παραδεκτά να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο Ν.Π.Δ.Δ. οφείλει να της καταβάλει νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής έως την εξόφληση το ποσό των 50.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη εξαιτίας του τραυματισμού της που, κατά τους ισχυρισμούς της, προκλήθηκε από παράνομη παράλειψη των οργάνων του ως άνω νομικού προσώπου κατ' εφαρμογή των άρθρων 932 ΑΚ και 105-106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (ΕισΝΑΚ).

Με την αριθ.Α2239/2018 απόφαση του το Διοικητικό Πρωτοδικείο Πατρών δέχτηκε τα εξής:

Επειδή, στο άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ (Π.Δ. 45611984, Α' 164) ορίζεται ότι: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. ...», στο δε άρθρο 106 του ιδίου Εισαγωγικού Νόμου ότι: «Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ευθύνη του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ., ή ΟΤΑ προς αποζημίωση γεννάται όχι μόνον από την έκδοση μη νομίμου εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου ή από παραλείψεις οφειλομένων νομίμων υλικών ενεργειών αυτών, εφόσον οι υλικές αυτές ενέργειες ή παραλείψεις συνάπτονται με τα ιδιαίτερα καθήκοντα της θέσης τους και την οργάνωση και λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών ή των υπηρεσιών Ν.Π.Δ.Δ. και δεν συνάπτονται με την ιδιωτική διαχείριση του Δημοσίου ή του Ν.Π.Δ.Δ., ούτε οφείλονται σε προσωπικό πταίσμα οργάνου που ενήργησε εκτός του κύκλου των υπηρεσιακών του καθηκόντων, οπότε είναι αρμόδια τα πολιτικά δικαστήρια (βλ. άρθρο 104 του ΕισΝΑΚ). Συνακόλουθα, όταν ζητείται από το δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. αποζημίωση και η επικαλούμενη παράνομη ενέργεια συντελέστηκε μέσα στα πλαίσια ή έχει ως υπόβαθρο σύμβαση του ιδιωτικού δικαίου, η σχετική διαφορά δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων, αλλά στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Ο κατά τα ανωτέρω παράνομος χαρακτήρας της ζημιωγόνου πράξης, παράλειψης ή υλικής ενέργειας αρκεί για να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου ή του Ν.Π.Δ.Δ., χωρίς να απαιτείται και η διαπίστωση πταίσματος του οργάνου του (ΣτΕ 596/2017, 1413/2006 7μ.). Απαραίτητη, πάντως, προϋπόθεση για την επιδίκαση αποζημίωσης είναι η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας ή παράλειψης υλικής ενέργειας του οργάνου και της επελθούσης ζημίας (ΣτΕ 596/2017, 2937/2009 κ.α.). Αιτιώδης δε σύνδεσμος υπάρχει όταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, η πράξη ή η παράλειψη είναι επαρκώς ικανή (πρόσφορη) και μπορεί αντικειμενικά κατά τη συνήθη και κανονική πορεία των πραγμάτων και χωρίς τη μεσολάβηση άλλου περιστατικού να επιφέρει τη ζημιά (ΣτΕ 596, 1414/2017, 3321/2009 7'μ.).

Επειδή, στο άρθρο 300 του Α.Κ., το οποίο έχει εφαρμογή σε κάθε αποζημίωση από οποιαδήποτε αιτία, άρα και στην περίπτωση αποζημίωσης κατά τα άρθρα 105 και 106 του ΕισΝΑΚ, ορίζεται ότι: «Αν εκείνος που ζημιώθηκε συντέλεσε από δικό του πταίσμα στη ζημιά ή την έκτασή της, το δικαστήριο μπορεί να μην επιδικάσει αποζημίωση ή να μειώσει το ποσό της. Το ίδιο ισχύει και όταν εκείνος που ζημιώθηκε παρέλειψε να αποτρέψει ή να περιορίσει τη ζημιά ή δεν επέστησε την προσοχή του οφειλέτη στον κίνδυνο ασυνήθιστα μεγάλης ζημίας, τον οποίο ο οφειλέτης ούτε γνώριζε ούτε όφειλε να γνωρίζει...». Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι, αν με βάση τα πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά από τα δικαστήρια της ουσίας συντρέχει πταίσμα του ζημιωθέντος, απόκειται στην εξουσία του δικαστηρίου, αφού εκτιμήσει ελευθέρως τις περιστάσεις, μεταξύ των οποίων είναι και ο βαθμός του πταίσματος του ζημιωθέντος, να επιδικάσει ολόκληρη την αποζημίωση ή να μην επιδικάσει καθόλου αποζημίωση ή και να μειώσει μόνο το ποσό της αποζημίωσης.

Επειδή, περαιτέρω, κατά το άρθρο 932 ΑΚ: «Σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημιά, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης...». Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με τις ανωτέρω αναφερθείσες διατάξεις, προκύπτει ότι, ανεξαρτήτως της αποζημίωσης για την περιουσιακή ζημιά, παρέχεται στο δικαστήριο της ουσίας η ευχέρεια, αφού εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά, που θέτουν υπόψη του οι διάδικοι (βαθμό πταίσματος του υπόχρεου, είδος προσβολής, περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση των μερών κ.λπ.) και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, δηλαδή χρηματική ικανοποίηση ανάλογη με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης. Κατά τη θέσπιση της διάταξης αυτής ο νομοθέτης έλαβε υπ' όψιν τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, εξειδικεύοντάς την σε ότι αφορά το ζήτημα του

ύψους της χρηματικής ικανοποίησης. Ειδικότερα, με τη διάταξη αυτή παρέχεται στο δικαστήριο της ουσίας η εξουσία, αφού εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης και βάσει των κανόνων της κοινής πείρας και λογικής, να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση και να καθορίσει το εύλογο ποσό αυτής, αν κρίνει ότι επήλθε ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη.

Επειδή, εξάλλου, με το Ν. 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ Α' 177) προβλέφθηκε η λήψη σειράς μέτρων που αποβλέπουν στη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, στο άρθρο 17 αυτού με τίτλο «Σχεδιασμός χώρων εργασίας» Ορίζεται ότι : «1. 2. Σε κάθε θέση εργασίας πρέπει να υπολογίζεται ελεύθερη επιφάνεια ώστε ο εργαζόμενος να μπορεί να κινείται ανεμπόδιστα κατά την εκτέλεση της εργασίας του. 3 ...», στο άρθρο 20 ότι: «1. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας πρέπει να διατηρούνται συνεχώς ελεύθεροι. Ιδιαίτερα δεν πρέπει να κλειδώνονται, να φράζονται ή να μειώνεται η δυνατότητα διάκρισης των θυρών, που βρίσκονται στην πορεία των οδών διάσωσης. 2 ...», ενώ, τέλος στο άρθρο 32 («Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών - εργαζομένων») προβλέπεται ότι: «Α. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση: 1. Να λαμβάνει κάθε μέτρο που απαιτείται, ώστε να εξασφαλίζονται οι εργαζόμενοι και οι τρίτοι που παρευρίσκονται στους τόπους εργασίας από κάθε κίνδυνο που μπορεί να απειλήσει την υγεία ή τη σωματική τους ακεραιότητα. 2. 3. Να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας. 4. ...». Η εφαρμογή των διατάξεων του ανωτέρω νόμου επεκτάθηκε και στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με το άρθρο 1 της 88555/3293/30.9.1988 κοινής υπουργικής απόφασης των υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας «Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.» (ΦΕΚ Β' 721), που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του Ν. 1836/1989 (Α' 79), ορίσθηκε δε, στο άρθρο 2 της εν λόγω Κ.Υ.Α., ότι: « Όπου στο Ν. 1568/1985 αναφέρεται ο όρος «επιχείρηση» ή «εργοδότης» νοείται για την εφαρμογή του παρόντος «Υπουργείο.... Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Επειδή, τέλος, στο άρθρο 147 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας [(Κ.Δ.Δ.) Ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97] ορίζεται ότι: «1. Αποδεικτικά μέσα είναι: α) ...β)... γ)... δ)... ε)... στ) οι μάρτυρες και ζ) ...», στο άρθρο 148 ότι: «Το δικαστήριο χρησιμοποιεί τα αποδεικτικά μέσα κατά την κρίση του και τα εκτιμά ελευθέρως, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό μεταξύ τους, εκτός αν ειδική διάταξη νόμου ορίζει διαφορετικά», στο άρθρο 183 ότι: «1. Αποκλείει να εξεταστούν ως μάρτυρες: α)... β)...γ) Οι συγγενείς του ιδιώτη διαδίκου εξ αίματος η εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό, κατευθείαν η εκ πλαγίου, οι σύζυγοι και αν ακόμη έπαυσε να υφίσταται ο γάμος, καθώς και οι μνηστευμένοι, δ)... » και στο άρθρο 185 ότι: «1. Οι μαρτυρικές καταθέσεις τις οποίες προσάγουν οι διάδικοι προαποδεικτικώς λαμβάνονται ενόρκως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 184, ενώπιον του ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου της έδρας του δικαστηρίου ή της κατοικίας του μάρτυρα. 2. Ο διάδικος που επιδιώκει τη λήψη μαρτυρικής κατάθεσης κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο επιδίδει, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες από την κατάθεση, στους λοιπούς διαδίκους, κλήση, η οποία αναφέρει το ένδικο βοήθημα ή μέσο που αφορά η κατάθεση, τόπο, ημέρα και ώρα διεξαγωγής της, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα, καθώς και το θέμα της κατάθεσης. 3....».

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Η ενάγουσα, η οποία γεννήθηκε στις 29.6.1981, εργαζόταν ως ασκούμενη στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας στα πλαίσια προγράμματος STAGE, δυνάμει συμφωνητικού συνεργασίας μεταξύ αυτής, του ΟΑΕΔ. (υπεύθυνος φορέας) και του ως άνω Ν.Π.Δ.Δ. (φορέας για την υλοποίηση) με διάρκεια απασχόλησης από 5.10.2007 έως 8.6.2010 (σχετ. η με αρ. 2041/30/2007 απόφαση Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, που παρατάθηκε με την αρ.2425/20/19.5.2009 απόφαση του ίδιου οργάνου) και εν συνεχεία έως 2.7.2010 (σχετ. η αρ. 24553/1.7.2010 βεβαίωση του Διευθυντή του Γραφείου Απασχόλησης STAGE του ΟΑΕΔ.). Στις 30.6.2010 και περί ώρα 10.30 η ενάγουσα, ενώ βρισκόταν στην εργασία της στην Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας (η οποία στεγάζεται στην Πάτρα επί της οδού Κανάρη αρ. 44) και κατόπιν διαπληκτισμών με εξυπηρετούμενη πολίτη και την Προϊσταμένη της, μπλέχθηκε σε ακάλυπτα καλώδια, τα οποία βρίσκονταν στο δάπεδο του γραφείου της, έχασε την ισορροπία της με αποτέλεσμα να πέσει και να χτυπήσει στην ανοιχτή σιδερένια μπαλκονόπορτα. Ακολούθως, η ενάγουσα διακομίστηκε από συνάδελφό της στο Γενικό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πατρών, όπου εξετάστηκε και διαπιστώθηκε ότι, εξαιτίας της ανωτέρω πτώσης της και της πρόσκρουσης σε σιδερένιο αντικείμενο (πόρτα), υπέστη κάταγμα δεξιάς κλείδας (σχετ. το με αρ. 6748/15.7.2010 πιστοποιητικό του υπεύθυνου ιατρού της χειρουργικής κλινικής του Γενικού Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Πατρών). Στη συνέχεια, η ενάγουσα εξετάστηκε στις 2.7.2010 από τον Ειδικό Ιατροδικαστή της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Πατρών Ανδρέα Γκότση, ο οποίος διαπίστωσε ότι αυτή έφερε: «διάσπαρτες μικροεκδορές και εκχυμώσεις διαστάσεων από 0,2 εκ. έως 1 εκ. περίπου, εκτεινόμενες κατά τη δεξιά πρόσθια δελτοειδή έως και τη δεξιά άνω θωρακική χώρα και συνολικών διαστάσεων 10Χ8 εκ περίπου, συμβατές με ενεργητική ή παθητική πλήξη, εκχύμωση, μελανέρυθρης χροιάς, διαμέτρου 6 εκ. περίπου, κατά την πρόσθια χώρα του δεξιού γόνατος ως εξ απλής πτώσεως προκληθείσα.... κάταγμα στη μεσότητα της δεξιάς κλείδας με μικρή παρεκτόπιση». Περαιτέρω, ο ως άνω Ιατροδικαστής χαρακτήρισε τις περιγραφόμενες κακώσεις ως βαριές σωματικές βλάβες και έκρινε ότι η ενάγουσα έρχζε να απόσχει από την εργασία της για χρονικό διάστημα 30 ημερών με επανεξέταση (σχετ. η με αρ. 922/14.7.2010 ιατροδικαστική έκθεση κλινικής εξέτασεως). Τέλος, η ενάγουσα, στις 12.07.2010 εισήλθε στην Ορθοπεδική Κλινική του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Πατρών όπου υπεβλήθη σε οστεοσύνθεση κλείδας με πλάκα (σχετ. το από 15. 7.2010 ενημερωτικό σημείωμα του Καθηγητή Παναγιώτη Δημακόπουλου).

Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή κατ' εκτίμηση του συνόλου του δικογράφου αυτής, και το νομίμως κατατεθέν προς ανάπτυξη αυτής υπόμνημα, η ενάγουσα ζητεί χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης λόγω προσβολής της υγείας της κατά την υπηρεσία της με βάση τις διατάξεις του άρθρου 105 και 106 του ΕισΝΑΚ σε συνδυασμό με τις περί αδικοπραξιών διατάξεις του ΑΚ και όχι χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από εργατικό ατύχημα. Συγκεκριμένα, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η πτώση της εντός του γραφείου της στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της εναγόμενης Περιφέρειας οφείλεται αποκλειστικά σε υπαιτιότητα των αρμοδίων οργάνων αυτής, τα οποία παρέλειψαν να λάβουν τα αναγκαία κατά νόμο προστατευτικά μέτρα για την εν γένει ασφάλεια όλων των υπαλλήλων της. Ειδικότερα, κατά τους ισχυρισμούς της, τα όργανα του εναγόμενου νομικού προσώπου παρέλειψαν να καλύψουν τα καλώδια τηλεφώνων και ηλεκτρονικών υπολογιστών τα οποία είχαν τοποθετηθεί ήδη από το έτος 2007 και τα οποία βρίσκονταν διάσπαρτα στο δάπεδο του γραφείου, με αποτέλεσμα να καθίσταται επικίνδυνη η διέλευση των υπαλλήλων που εργαζόνταν εκεί. Περαιτέρω, η ενάγουσα προβάλλει ότι οι ανωτέρω αναφερόμενες παραλείψεις αποτυπώθηκαν αφενός μεν στην από 6.10.2010 πορισματική έκθεση ένορκης διοικητικής εξέτασης (ΕΔΕ) της Παναγιώτας Μπαραμπάτη, υπαλλήλου κλάδου ΠΕ - Διοικητικού με βαθμό Α' Τμηματάρχη Διοικητικών Υποθέσεων της Διεύθυνσης Μεταφορών - Επικοινωνιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας, αφετέρου δε στη σχετική έκθεση αυτοψίας της Επιθεώρησης Εργασίας (με συνημμένες φωτογραφίες του χώρου), η οποία διενεργήθηκε στο χώρο του ατυχήματος στις 7.7.2010 από όργανα του ΚΕΠΕΚ Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων. Η πρώτη εξ αυτών αναφέρει σχετικά: «Μετά από τις καταθέσεις των μαρτύρων και την αυτοψία που ενήργησα στο χώρο του ατυχήματος, διαπίστωσα ότι το ατύχημα συνέβη στην κ. Αρταβάνη, όταν μετά από έντονη ψυχική φόρτιση η οποία προήλθε από διαπληκτισμούς με εξυπηρετούμενο πολίτη κι ενώ προσπαθούσε να κατευθυνθεί προς το τηλέφωνο για να καλέσει την αστυνομία, φοβούμενη από τις απειλές που δέχθηκε από την πολίτη, ότι θα την χτυπήσει, μπλέχτηκε σε ακάλυπτα καλώδια που ευρίσκοντο στο δάπεδο του γραφείου της, έχασε την ισορροπία της, με αποτέλεσμα να πέσει και να χτυπήσει στην ανοιχτή σιδερένια μπαλκονόπορτα και να σπάσει τη δεξιά της κλείδα. Από πληροφορίες που συνέλεξα η τοποθέτηση των καλωδίων αυτών έχει γίνει από το 2007 και παραμένουν μέχρι σήμερα ακάλυπτα, τόσο στο χώρο του ατυχήματος όσο και στα άλλα γραφεία της συγκεκριμένης Υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να υπάρχει επικινδυνότητα πρόκλησης ατυχήματος στο χώρο εργασίας. Εκ μέρους της Υπηρεσίας δεν έχει γίνει ενέργεια κάλυψης επένδυσης και θεωρώ ότι υπάρχει ευθύνη γι αυτό.... 5) Προτάσεις: 1) ... 2) Αναζήτηση ευθυνών των αρμοδίων της Διεύθυνσης Πρόνοιας για τα ακάλυπτα καλώδια και άμεση επένδυση αυτών, τόσο στο γραφείο που συνέβη το ατύχημα, όσο και στα υπόλοιπα γραφεία, προς αποφυγή άλλου ατυχήματος 3) ...». Η δεύτερη εξ αυτών, αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Κατά τον χρόνο του συμβάντος η παθούσα Αρταβάνη Βασιλική .... κατά την εξυπηρέτηση πολίτου, και επειδή δημιουργήθηκε κλίμα έντασης μέσα στο γραφείο της άμεσης Προϊσταμένης της παθούσας, κατευθύνθηκε στο δικό της γραφείο με σκοπό να τηλεφωνήσει κατά δήλωσή της στην αστυνομία. Χωρίς να ολοκληρώσει το τηλεφώνημα και φεύγοντας προς την μπαλκονόπορτα του γραφείου, μπερδεύτηκε με τα καλώδια που υπήρχαν στο πάτωμα (ρεύματος και τηλεφώνων) με αποτέλεσμα την πτώση της πάνω στη σιδερένια μπαλκονόπορτα, τον τραυματισμό της (κάταγμα δεξιάς κλείδας)..... ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ. Κατά τη γνώμη μας και λαμβάνοντας υπόψη τα προηγούμενα στοιχεία που παρατίθενται στην Έκθεση Αυτοψίας συμπεριλαμβανομένων και των δηλώσεων της παθούσας και των μαρτύρων εξάγεται το εξής: Η μη ύπαρξη ελεύθερων διαδρόμων κυκλοφορίας στα γραφεία της Διεύθυνσης καθώς και το κλίμα έντασης λόγω της διαφωνίας με τον πολίτη, ήσαν οι παράγοντες που συνετέλεσαν στην πρόκληση του συμβάντος». Εξάλλου, η ενάγουσα, πλέον των προαναφερθέντων στη σκέψη 8 της παρούσας εγγράφων, καθώς και των ως είναι αναφερομένων πορισματικής έκθεσης ένορκης διοικητικής εξέτασης (ΕΔΕ) και έκθεσης αυτοψίας του ΚΕΠΕΚ Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων, προσκομίζει και επικαλείται προς απόδειξη των ισχυρισμών της, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: 1) φωτογραφίες στις οποίες φέρεται να απεικονίζεται το επίμαχο δάπεδο του υπηρεσιακού γραφείου με τα διάσπαρτα επ' αυτού καλώδια, 2) φωτογραφίες στις οποίες φέρεται να απεικονίζεται ο τραυματισμός της στη δεξιά της κλείδα, 3) το από 17.2.2011 ενημερωτικό σημείωμα εξόδου του Θεραπευτηρίου Ολύμπιον - Γενική Κλινική Πατρών Α.Ε. από το οποίο προκύπτει ότι η ενάγουσα εισήχθη στις 16.02.2011 στο Ορθοπεδικό Τμήμα της ως άνω κλινικής, με λειτουργικά ενοχλήματα επί εδάφους εσωτερικής οστεοσύνθεσης κλείδας ΔΕ και υπεβλήθη σε αφαίρεση των υλικών και 4) την 13265/11.1.2018 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της Συμβολαιογράφου Πατρών Ιωάννας Μπονέλη των: α) Μεταξίας συζύγου Κωνσταντίνου Αρταβάνη το γένος Λουρίδα, μητέρας της ενάγουσας και β) Αθανασίας Μπακοπούλου του Ανδρέα, καθώς και την σχετική από 27.12.2017 κλήση για γνωστοποίηση εξέτασης μαρτύρων, η οποία επιδόθηκε στο εναγόμενο νομικό πρόσωπο την ίδια ημέρα (σχετική η 9169Β' / 27.12.2017 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας της περιφέρειας του Εφετείου Πατρών, Καλλιόπης Αποστολοπούλου). Η ως άνω ένορκη βεβαίωση, κατά το μέρος που περιλαμβάνει τη μαρτυρία της Αθανασίας Μπακοπούλου, η οποία είναι πολιτική υπάλληλος της Ελληνικής Αστυνομίας, έχει δοθεί παραδεκτως, αναφέρονται δε σε αυτήν, μεταξύ άλλων και τα εξής: «Το έτος 2010 ήμουν συνάδελφος στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας στην Πάτρα (Κανάρη 44) της τότε Νομαρχίας Αχαΐας με τη Βασιλική Αρταβάνη. Το γραφείο μου ήταν στον ίδιο όροφο με της Βασιλικής Το γραφείο της Βασιλικής Αρταβάνη ήταν πολύ μικρό και ο μεγαλύτερος χώρος του καταλαμβάνονταν από άλλα έπιπλα (γραφεία). Στο δάπεδο ακόμα και στα κενά μεταξύ των γραφείων υπήρχαν διάσπαρτα καλώδια τηλεφώνων και ηλεκτρονικών υπολογιστών. Όπως πληροφορήθηκα από άλλους συναδέλφους, τα καλώδια αυτά είχαν τοποθετηθεί το 2007 από τεχνικούς της τότε Νομαρχίας Αχαΐας σε όλα τα γραφεία της υπηρεσίας, χωρίς όμως να εντοιχιστούν αλλά αφήθηκαν στο δάπεδο ελεύθερα, με αποτέλεσμα να υπάρχει συνεχής κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Το ίδιο γινόταν και στο γραφείο της Βασιλικής Αρταβάνη.

Στις 30.6.2010 άκουσα φωνές από το γραφείο της Προϊσταμένης... τότε πληροφορήθηκα ότι η Βασιλική Αρταβανη κατηγορήθηκε από μια πολίτη.... Στο γραφείο της Προϊσταμένης.... η πολίτης αυτή απείλησε την Βασιλική ότι θα την πλακώσει στο ξύλο, ενώ ταυτόχρονα η Προϊσταμένη την κατηγορούσε.... Στη συνέχεια είδα τη Βασιλική Αρταβάνη να βγαίνει από το γραφείο της Προϊσταμένης της ταραγμένη και να κατευθύνεται στο δικό της γραφείο. Μπήκε στο δικό της γραφείο και προσπάθησε να τηλεφωνήσει στην Αστυνομία για προστασία της από τις απειλές.... Εκείνη τη στιγμή στην προσπάθειά της να τηλεφωνήσει μπερδεύτηκαν τα πόδια της στα καλώδια που υπήρχαν στο δάπεδο του γραφείου της με αποτέλεσμα να χάσει την ισορροπία της και να πέσει με δύναμη με το δεξί της ώμο στην ανοικτή σιδερένια μπαλκονόπορτα. Από την πτώση αυτή έπαθε κάταγμα στην κλείδα του δεξιού ώμου. Μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο του Ρίου όπου χειρουργήθηκε και της έγινε οστεοσύνθεση και της τοποθετήθηκε πλάκα με βίδες. Μετά από κάποιους μήνες έκανε δεύτερο χειρουργείο για να της αφαιρεθεί η πλάκα. Ταλαιπωρήθηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα. Είχε δυσκολία να κινηθεί, επειδή το δεξί χέρι της βρισκόταν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε ανάρτηση. Δεν μπορούσε να αυτοεξυπηρετηθεί σε βασικές βιοτικές και βιολογικές ανάγκες της. Υποφέρει ακόμα και σήμερα από έντονους πόνους με την αλλαγή των καιρικών συνθηκών....». Όσον αφορά, όμως στο μέρος το οποίο ή ως άνω ένορκη βεβαίωση περιλαμβάνει τη μαρτυρία της Μεταξίας Αρταβάνη δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη από το Δικαστήριο διότι η ανωτέρω είναι μητέρα της ενάγουσας και ως συγγενής εξ αίματος πρώτου βαθμού αποκλείεται να εξεταστεί ως μάρτυρας, σύμφωνα με το άρθρο 183 παρ. 1γ του Κ.Δ.Δ.

Επειδή, η ενάγουσα ζητεί να αναγνωριστεί η υποχρέωση της εναγόμενης Περιφέρειας να της καταβάλει, νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής σε αυτή, το ποσό των 50.000 ευρώ. Το ποσό αυτό ζητεί ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από τον σοβαρό τραυματισμό της, λόγω του έντονου ψυχικού και σωματικού πόνου που βίωσε κατά τη διάρκεια της νοσηλείας της και των δύο επεμβάσεων στις οποίες υπεβλήθη, της ταλαιπωρίας την οποία υπέστη εξαιτίας της αδυναμίας της για μεγάλο χρονικό διάστημα να αυτοεξυπηρετηθεί σε βασικές βιοτικές και βιολογικές της ανάγκες και του άλγους, το οποίο εξακολουθεί, κατά τους ισχυρισμούς της, να βιώνει κατά την αλλαγή των κλιματικών συνθηκών, ενώ, επίσης κατά τους ισχυρισμούς της έχει μειωθεί και η εμφάνισή της αισθητικά. Αντιθέτως, η εναγόμενη Περιφέρεια με την έκθεση απόψεών και το νομίμως κατατεθέν υπόμνημα της, ζητεί την απόρριψη της υπό κρίση αγωγής προβάλλοντας, καταρχάς, ότι δεν ευθύνεται για την πτώση και τον τραυματισμό της ενάγουσας καθώς τόσο η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας Ν. Αχαΐας, όσο και η Τμηματάρχης του Τμήματος Κοινωνικής Αρωγής, που υπηρετούσαν κατά το χρόνο του ατυχήματος στην εν λόγω Διεύθυνση και οι οποίες παραπέμφθηκαν να δικάσουν με την κατηγορία της πρόκλησης σωματικής βλάβης εξ' αμελείας παρ' υπόχρεων, αθωώθηκαν με την 1713/2015 απόφαση του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Πατρών, απόσπασμα της οποίας επικαλείται και προσκομίζει η εναγόμενη σε απλό αντίγραφο. Περαιτέρω, ισχυρίζεται η εναγόμενη Περιφέρεια ότι η συμπεριφορά του οργάνου της και συγκεκριμένα της Προϊσταμένης του Τμήματος Κοινωνικής Αρωγής της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας, όπου έκανε την άσκηση της η ενάγουσα και η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της τελευταίας, δεν την υπερασπίστηκε κατά τη διάρκεια διαπληκτισμού της με εξυπηρετούμενο πολίτη, ακόμα κι αν υποτεθεί ότι ήταν παράνομη, πάντως δεν αποδεικνύεται ότι είναι επαρκώς ικανή (πρόσφορη), κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων να επιφέρει το ζημιολόγο αποτέλεσμα, επικουρικά δε ότι η πτώση της ενάγουσας και ο τραυματισμός της οφείλονται σε αποκλειστική υπαιτιότητα της, ή άλλως σε συντρέχον πταίσμα της σε ποσοστό 99% και τούτο διότι αυτή, κατά την ημέρα του ατυχήματος και εξαιτίας του διαπληκτισμού που είχε με πολίτη, δεν επέδειξε τη δέουσα προσοχή, με αποτέλεσμα να μπερδευτεί στα καλώδια, την ύπαρξη των οποίων εξάλλου γνώριζε εφόσον στο χώρο εκείνο έκανε την άσκησή της. Εξάλλου, όσον αφορά την αξίωση της ενάγουσας για τη χρηματική της ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη εξαιτίας του ένδικου ατυχήματος, το εναγόμενο ισχυρίζεται ότι το αιτούμενο ποσό είναι δυσανάλογα σε σχέση με την υποτιθέμενη βλάβη της και οδηγεί στον πλουτισμό της, ενώ, εξάλλου, η ενάγουσα, ως ασφαλισμένη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και για επαγγελματικό κίνδυνο, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2458/1997 και 2874/2000 έχει αποζημιωθεί ή όφειλε να έχει αποζημιωθεί ασφαλιστικά από τον ΟΑΕΔ., ο οποίος είναι, πάντως, κατά τους ισχυρισμούς της, ο αρμόδιος φορέας για την καταβολή αποζημίωσης λόγω εργατικού ατυχήματος, η αποζημίωση δε αυτή θα πρέπει να υπολογισθεί στην επιδίκαση της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης. Ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός της εναγόμενης είναι απορριπτέος προεχόντως ως αναπόδεικτος.

Επειδή, με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με τις διατάξεις που προπαρατέθηκαν και ερμηνεύτηκαν σε προηγούμενες σκέψεις, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη: α) ότι ο τραυματισμός της ενάγουσας επήλθε από την πτώση της, η οποία έλαβε χώρα εντός του χώρου παροχής της εργασίας της (Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας) γεγονός που δεν αμφισβητείται από το εναγόμενο νομικό πρόσωπο, β) ότι ο εργοδότης - εν προκειμένω το εναγόμενο Ν.Π.Δ.Δ. - υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει κάθε μέτρο που απαιτείται ώστε να διασφαλίζονται οι εργαζόμενοι από κάθε κίνδυνο που μπορεί να απειλήσει την υγεία και τη σωματική τους ακεραιότητα, γ) ότι τα αρμόδια όργανα του εναγομένου νομικού προσώπου παρέλειψαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να λάβουν όλα τα αναγκαία προστατευτικά μέτρα, προκειμένου να αποφευχθεί η πιθανότητα πτώσης και συνακόλουθα πρόκλησης ατυχήματος στους υπαλλήλους του και εν γένει στους διερχόμενους από το επίμαχο σημείο, ειδικότερα, δε, παρέλειψαν να προβούν στην κάλυψη με τον πλέον κατάλληλο τρόπο των διάσπαρτων καλωδίων που αποδεδειγμένως υπήρχαν στο δάπεδο του χώρου που συνέβη το ατύχημα, ελευθερώνοντας τους διαδρόμους διέλευσης από το εμπόδιο αυτό, κατά παράβαση των αναφερόμενων στη μείζονα

σκέψη της παρούσας διατάξεων, δ) ότι οι ως άνω περιγραφόμενες παραλείψεις των οργάνων της εναγόμενης Περιφέρειας τελέστηκαν σε συνάρτηση με την οργάνωση και τη λειτουργία της ως άνω υπηρεσίας, δηλαδή ως προς όλους τους εργαζόμενους και όχι αποκλειστικά και μόνο στα πλαίσια της εν λόγω εργασιακής – εκπαιδευτικής σχέσης της ενάγουσας, η οποία είναι ιδιωτικού δικαίου, ρυθμιζόμενη κατά βάση από τα υπογραφέντα προς τούτο ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας, ως εκ τούτου είναι αδιάφορη εν προκειμένω η σχέση που συνδέει την ενάγουσα με την εναγόμενη Περιφέρεια, ε) ότι τα ανωτέρω δεν αναιρούνται από το γεγονός ότι όργανα του εναγόμενου νομικού προσώπου και συγκεκριμένα η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας Ν. Αχαΐας και η Τμηματάρχης του Τμήματος Κοινωνικής Αρωγής, οι οποίες υπηρετούσαν κατά το χρόνο του ατυχήματος στην ως άνω Υπηρεσία αθώωθηκαν για το αδίκημα της πρόκλησης σωματικής βλάβης εξ' αμελείας παρ' υποχρεωσών, εφόσον, πάντως, για τη θεμελίωση της αστικής ευθύνης της εναγόμενης αρκεί η πράξη ή παράλειψη να είναι αντικειμενικά παράνομη, το παρόν Δικαστήριο, κρίνει ότι η πτώση της ενάγουσας εντός του κτιρίου στο οποίο στεγαζόταν η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας, η οποία αποτελεί υπηρεσία του εναγομένου νομικού προσώπου και ο τραυματισμός της συνδέονται αιτιωδώς με την πλημμελή συμπεριφορά των αρμοδίων οργάνων αυτού και, συνεπώς, το εναγόμενο απέχει ευθύνη προς αποζημίωση της ενάγουσας, κατ' άρθρα 105 και 106 του ΕισΝΑΚ, απορριπτόμενων των όσων αντίθετα ισχυρίζεται η εναγόμενη Περιφέρεια. Ο ειδικότερος δε ισχυρισμός της εναγόμενης ότι ο τραυματισμός της ενάγουσας οφείλεται σε συντρέχον πταίσμα αυτής ανερχόμενο σε ποσοστό 99% είναι απορριπτέος προεχόντως διότι προβάλλεται το πρώτον με το υπόμνημα (βλ. ΣτΕ 1293/2015).

Επειδή, ως προς την αξίωση της ενάγουσας για την καταβολή του ποσού των 50.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από τον τραυματισμό της, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη: α) το είδος της βλάβης που προκλήθηκε στην υγεία της (κάταγμα της δεξιάς κλείδας και υποβολή σε δύο χειρουργικές επεμβάσεις, η πρώτη για την τοποθέτηση οστεοσύνθεσης και η δεύτερη για αφαίρεση των υλικών αυτής), β) τις συνθήκες υπό τις οποίες επήλθε ο τραυματισμός της, γ) τη βαρύτητα των παραλείψεων των οργάνων του εναγομένου νομικού προσώπου, δ) τη σωματική και ψυχική ταλαιπωρία που αυτή υπέστη λόγω του τραυματισμού της, ε) την ηλικία της κατά το χρόνο του ατυχήματος (29 ετών) και στ) το γεγονός ότι, δεν προκλήθηκε σε αυτήν κάποια μόνιμη βλάβη ή αναπηρία, κρίνει ότι η ενάγουσα δικαιούται ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατ' άρθρο 932 του Α.Κ., το ποσό των 3.000 ευρώ, κατά μερική αποδοχή του σχετικού αιτήματος της αγωγής.

Επειδή, κατ' ακολουθία, η αγωγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγομένου να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000 ευρώ), νομιμοτόκως, με επιτόκιο 6%, από την επίδοση της αγωγής στις 16.2.2011 (3892Β'/16.2.2011 έκθεση επίδοσης) έως την εξόφληση. Περαιτέρω, το αίτημα της ενάγουσας για την κήρυξη της απόφασης προσωρινώς εκτελεστής πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμο, αφού προσωρινώς εκτελεστές κηρύσσονται μόνο οι αποφάσεις που εκδίδονται επί καταψηφιστικών αγωγών, οι οποίες (αποφάσεις) αποτελούν και τον εκτελεστό τίτλο με βάση τον οποίο θα επιδιωχθεί η εκτέλεση (άρθρα 80 παρ. 3 και 199 του Κ.Α.Δ.). Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων λόγω της μερικής νίκης και ήττας αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 275 παρ. 1 εδ. γ' του Κ.Α.Δ..

Για τους λόγους αυτούς με την Α2239/2018 απόφασή του το Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Πατρών:

-Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

-Αναγνωρίζει ότι η «Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» υποχρεούται να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000) νομιμοτόκως, με επιτόκιο 6%, από την επίδοση της αγωγής στις 16.2.2011 και έως την εξόφληση του.

-Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Με την υπ' αριθ. 29/2019 (2^η Συνεδρίαση στις 17.1.2019) απόφασή της η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας αποφασίζει τη μη άσκηση εφέσεως κατά της αριθ.Α2239/2018 αποφάσεως του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών επί αγωγής της Βασιλικής Αρταβάνη, σύμφωνα και με την εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας με την οποία :

- Εισάγεται κατ' άρθρο 176 παρ. 1 περ. (ι) του Ν 3852/2010 (ΦΕΚ 87/7-6-2010) προκειμένου να αποφασίσετε την άσκηση η μη εφέσεως κατά της υπ' αριθ. Α2239/2018 αποφάσεως του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή αγωγή της Βασιλικής Αρταβάνη.

- Η πρότασή μου είναι να ΜΗΝ ασκηθεί η έφεση, δεδομένου ότι δεν πιθανολογείται ότι θα έχει κάποια θετικό αποτέλεσμα για την ΠΔΕ καθότι δεν υπάρχει η δυνατότητα ανταπόδειξης σε όσα δέχθηκε το δικαστήριο σχετικά με την ηθική βλάβη ώστε να μειωθεί περαιτέρω το επιδικασθέν ποσό των 3.000,00.

Οι τόκοι υπερημερίας, από την επίδοση της αγωγής, επί του ανωτέρω επιδικαζόμενου ποσού υπολογίζονται νομίμως από 16.2.2011 και μέχρι εξόφλησής του, υπολογιζόμενο με το νόμιμο επιτόκιο 6% που ορίζεται από το άρθρο 21 του κανονιστικού (κωδικοποιητικού) διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (ΦΕΚ.139) και το οποίο σύμφωνα με την υπ' αριθμό 25/2012 απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, δεν αντίκειται στα άρθρα 4 παράγραφοι 1 και 5, 20 παράγραφος 1 & 25 παράγραφος 1 εδάφιο δ' του Συντάγματος. Μετά τον υπολογισμό τους συντάχθηκε από την Οικονομική υπηρεσία το παρακάτω πινάκιο τόκων ύψους Χιλίων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (1.494,50).

Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλούμε για:

Την έγκριση δαπάνης επιδικασθέντος ποσού κατόπιν έκδοσης της Α2239/2018 απόφασης του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών, κατόπιν της από 15.2.2011 (αρ.πρ.καταθ.ΑΓ297/2011) αγωγής, της

ασκούμενης στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της καταργημένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας στα πλαίσια του προγράμματος Stage, Βασιλικής Αρταβάνη του Κωνσταντίνου, ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από το σοβαρό τραυματισμό της στο χώρο της εργασίας της και διάθεση πίστωσης ποσού Τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (4.494.50), τα οποία αφορούν α) το επιδικασθέν με την ανωτέρω απόφαση κεφάλαιο, ποσού Τριών χιλιάδων ευρώ (3.000,00), ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, β) τους τόκους υπερημερίας με το νόμιμο επιτόκιο 6% που ορίζεται από το άρθρο 21 του κανονιστικού (κωδικοποιητικού) διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (ΦΕΚ.139), από την επίδοση της αγωγής στις 16.2.2011, ποσού Χιλίων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (1.494,50).

Η δαπάνη βαρύνει τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό έτους 2019 της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας και ειδικότερα τον Ειδικό Φορέα 01.072. «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, Δ/ΝΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΕΚ» και τον Κωδικό 0892.01.1231 «Πάσης φύσεως δαπάνες για εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων (τρέχον έτος) (Λοιπές Δαπάνες)». Για το σκοπό αυτό έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 2387/165741/10815/3.6.2019 (ΑΔΑ:Ω5ΧΑ7Λ6-ΒΕΥ) απόφαση ανάληψης υποχρέωσης.

Η Οικονομική Επιτροπή αφού άκουσε τον Πρόεδρο και τους λοιπούς ομιλητές που ανέπτυξαν τις απόψεις τους επί των ανωτέρω, κατόπιν διαλογικής συζήτησης και λαμβάνοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις των άρθρων 156, 175, 176, 177, 184 & 225 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ.87Α'/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» περί Σύστασης και Συγκρότησης Περιφερειών, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 5 του ν.4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση, Ενσωμάτωση οδηγίας 2009/50/ΕΚ».
- Τις υπ' αριθμ. 88897/18-05-2018 (ΦΕΚ 2070/Β'/07-06-2018) και 165633/8-8-2017 (ΦΕΚ 2953/Β'/29-8-2017) αποφάσεις του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου περί τροποποίησης – συμπλήρωσης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με τις οποίες τροποποιείται – συμπληρώνεται η υπ' αρ. 248595/27-12/2016 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 4309/Β'/30-12-2016).
- Το άρθρο 26 του ν. 4024/2011 9 ΦΕΚ 226/Α'/27-10-2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις, εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015».
- Την υπ' αριθμ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ. 21526/4-11-2011 εγκύκλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Την αριθμ. 82/2011 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σχετικά με την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. 16428/180/19-1-2017 Εξουσιοδότηση υπογραφής «Με εντολή Περιφερειάρχη» στον Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών και Πρόεδρο της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε.» (ΦΕΚ 281/Β/7-2-2017).
- Την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 55961/643/1-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 111/τ. ΥΟΔΔ/9.3.2017) Περί «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».
- Την υπ' αριθμ. 69641/869/14-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Ορισμός Προέδρου Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 138/τ. Υ.Ο.Δ.Δ./23-3-2017).

- Την υπ' αριθμ. 42/2017 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αναφορικά με την εκλογή τακτικών αναπληρωματικών μελών της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. 219/2017 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής σχετικά με την εκλογή Αντιπροέδρου της Οικονομικής Επιτροπής.
- Την υπ' αριθμ. 69923/876/14-3-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες που ορίστηκαν από τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας και σε περιφερειακούς συμβούλους Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 1018/Β/24-3-2017)
- Την υπ' αριθμ. 124608/1625/9-5-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Τροποποίησης της 6302/60/9-1-2017 (ΦΕΚ 211/Β/30-1-2017) απόφασης Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους άμεσα εκλεγμένους Αντιπεριφερειάρχες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 1864/Β/26-5-2017).
- Την υπ' αριθμ. πρωτ: 166237/10820/3.6.2019 εισήγηση της Δ/σης Οικονομικού Δημοσιονομικού Ελέγχου της Π.Δ.Ε.

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Εγκρίνει τη δαπάνη επιδικασθέντος ποσού κατόπιν έκδοσης της Α2239/2018 απόφασης του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πατρών, κατόπιν της από 15.2.2011 (αρ.πρ.καταθ.ΑΓ297/2011) αγωγής, της ασκούμενης στη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της καταργημένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας στα πλαίσια του προγράμματος Stage, Βασιλικής Αρταβάνη του Κωνσταντίνου, ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από το σοβαρό τραυματισμό της στο χώρο της εργασίας της και διάθεση πίστωσης ποσού Τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (4.494,50), τα οποία αφορούν α) το επιδικασθέν με την ανωτέρω απόφαση κεφάλαιο, ποσού Τριών χιλιάδων ευρώ (3.000,00), ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, β) τους τόκους υπερημερίας με το νόμιμο επιτόκιο 6% που ορίζεται από το άρθρο 21 του κανονιστικού (κωδικοποιητικού) διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (ΦΕΚ.139), από την επίδοση της αγωγής στις 16.2.2011, ποσού Χιλίων τετρακοσίων ενενήντα τεσσάρων ευρώ και πενήντα λεπτών (1.494,50).

Η δαπάνη βαρύνει τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό έτους 2019 της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας και ειδικότερα τον Ειδικό Φορέα 01.072. «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, Δ/ΝΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΕΚ» και τον Κωδικό 0892.01.1231 «Πάσης φύσεως δαπάνες για εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων (τρέχον έτος) (Λοιπές Δαπάνες)». Για το σκοπό αυτό έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 2387/165741/10815/3.6.2019 (ΑΔΑ:Ω5ΧΑ7Λ6-ΒΕΥ) απόφαση ανάληψης υποχρέωσης.

Το παρόν πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΡΑΜΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ακριβές απόσπασμα από τα πρακτικά συνεδριάσεων της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε

Ο Γραμματέας της Επιτροπής

Γεράσιμος – Νεκτάριος Μουλίνος